

Nader onderzoek amfibieën, vogels en reptielen

Bestemmingsplan NH Koningshof te Veldhoven

Gemeente Veldhoven

Nader onderzoek amfibieën, vogels en reptielen

Bestemmingsplan NH Koningshof Veldhoven

Gemeente Veldhoven

Datum:

26 juli 2016

Projectgegevens:

253344

Rapportage :

drs. L.C. Smitskamp

ir. L.J.G. Koks

Datum

26-07-2016

Opsteller(s)

L.C. Smitskamp

Projectleider

S.P.E van Esdonk

Vrijgave

croonenburo5

Vestiging Oosterhout
Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
T: +31 (0)162 48 75 00
www.croonenburo5.com

Vestiging Maastricht
Wim Duisenbergplantsoen 21
6221 SE Maastricht
T: +31 (0)43 325 32 23
info@croonenburo5.com

CroonenBuro5 is aangesloten bij
het Netwerk Groene Bureaus

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Locatie en plangebied	3
1.3	Huidige situatie plangebied	3
1.4	Voorgestane ontwikkeling	5
1.5	Uitvoeringsperiode	5
2	Methode	7
2.1	Werkwijze	7
2.1.1	Onderzoek amfibieën	7
2.1.2	Onderzoek reptielen	7
2.1.3	Onderzoek jaarrond beschermd nest	7
2.2	Overzicht	8
3	Resultaten	9
3.1	Amfibieën	9
3.2	Reptielen	10
3.3	Vogels met jaarrond beschermd nest	10
4	Effectbeoordeling	11
4.1	Toetsing Flora- en faunawet	11
4.1.1	Alpenwatersalamander	11
4.1.2	Buizerdnest	12
5	Conclusie	14
6	Bronnen	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In ruimtelijke plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten. Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. In dit kader is een Quickscan flora en fauna uitgevoerd in het plangebied van NH Koningshof te Veldhoven (Croonenburo5, 2015) waar een nieuw Bestemmingsplan voor opgericht wordt. Uit de Quickscan bleek dat beschermde amfibieën, reptielen (met name levendbarende hagedis) en vogels met een jaarrond beschermd nest mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. Indien dat het geval is dan heeft de ruimtelijke ingreep mogelijk consequenties voor deze soorten (en worden mogelijk verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden). Daarom is geadviseerd een nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van deze soorten en de functie van het plangebied. In voorliggende rapportage zijn de resultaten van het nader onderzoek beschreven.

1.2 Locatie en plangebied

In de bossen aan de Locht 117 te Veldhoven is het hotel/congrescentrum van NH Hotels gelegen. Het complex bestaat uit verschillende gebouwen waar men kan overnachten, maar ook kan vergaderen of evenementen bijwonen. In het verleden zijn er rondom de gebouwen en het terrein van NH Hotels parkeerterreinen en een evenemententerrein aangelegd ten behoeve van de functie van het hotel/congrescentrum. Zie ook P1, P2, P9 en P & evenemententerrein in Figuur 2.

Voor de toetsing aan de Flora- en faunawet is met name het parkeerterrein Koningshoeven interessant, aangezien de hier voorgenomen ontwikkelingen die mogelijk gemaakt worden in het bestemmingsplan. Derhalve zal voorliggende Quickscan zich op dit terrein richten.

Ter verduidelijking is de ligging en begrenzing van het plangebied weergegeven in de afbeeldingen (zie figuur 1 en 2). Parkeerterrein Koningshoeven is rood omkaderd in Figuur 1.

1.3 Huidige situatie plangebied

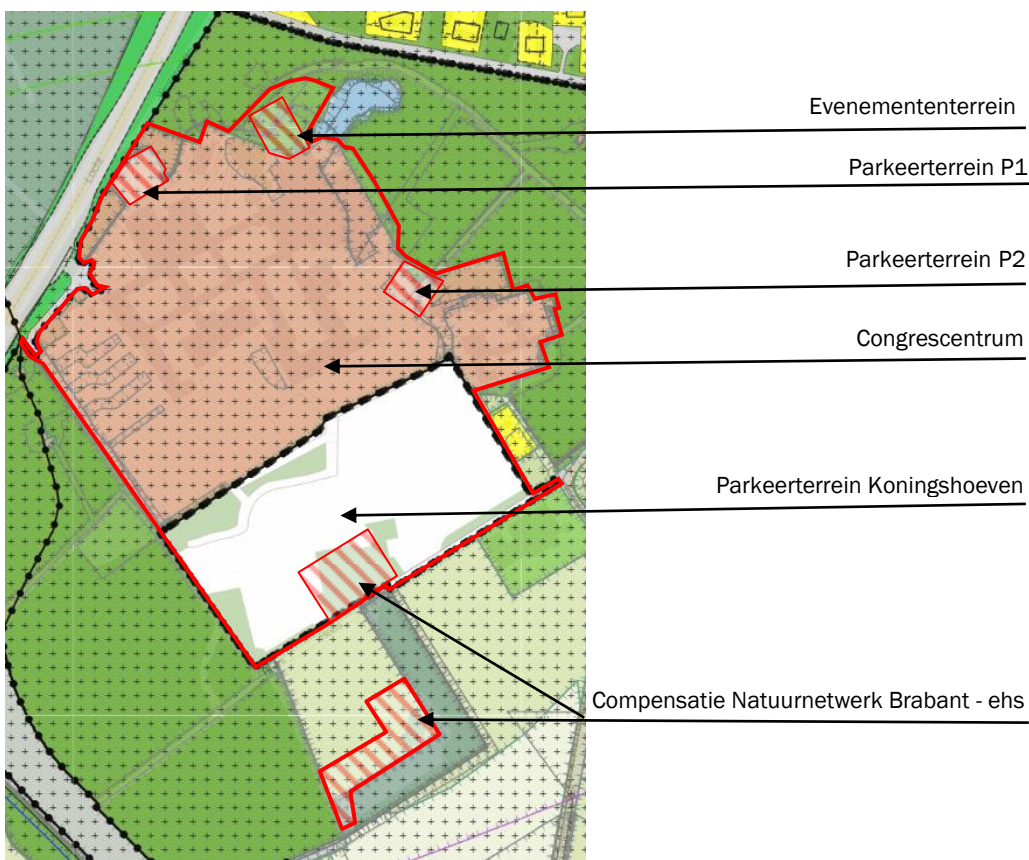
De oostzijde van het parkeerterrein Koningshoeven is momenteel reeds in gebruik als parkeervoorziening en bestaat uit korte grasvegetatie (beheerd). Het overige deel van het terrein bestaat uit een bebost terrein met struiken en verruigde vegetatie en opslag van bomen. Zowel loof- als naaldbomen zijn binnen het terrein aanwezig. De fundamenten van de voormalige school zijn tevens nog terug te vinden op het terrein. In enkele van deze fundamenten (mogelijk kelders) staat een grote hoeveelheid (permanent) water en langs de randen is in enkele gevallen tevens rietvegetatie aanwezig.

Figuur 1. Ligging en begrenzing plangebied met in rood aangegeven de locatie van de voorgenomen parkeerplaats en in blauw de vier overige, reeds bestaande parkeerplaatsen. Bron: Globespotter, 2015.

1.4 Voorgestane ontwikkeling

Het terrein Koningshoeven krijgt ten dele de functie van parkeerterrein. Dit parkeerterrein is bedoeld om het bestaande parkeerterrein P9 (ten westen van het plangebied) buiten gebruiken te stellen en te herplanten. Hierdoor wordt de grote parkeerdruk tijdens evenementen opgelost. Langs de zuidoostgrens van het perceel wordt een deel van de bestaande bosbeplanting gehandhaafd. Het betreft een gemengd bos bestaande uit in hoofdzaak Amerikaanse eik, inlandse eik en grove den. Ook wordt aan de zuidzijde een deel herbestemd als Natuurnetwerk Brabant (voorheen Ecologische hoofdstructuur; EHS). De rest van het parkeerterrein wordt landschappelijk aangekleed met verspreid staande bomen, welke deels nieuw worden aangeplant en deels uit het bestaande bomenbestand worden geselecteerd. De wegen van het parkeerterrein bestaan uit asfaltverharding, de parkeervakken worden aangelegd als gras-doorgroeibare kunststof-halfverharding ('Protecta').

Figuur 2. Globale begrenzingen voorgenomen ontwikkelingen in het Bestemmingsplan. Daarbij is tevens een deel van het parkeerterrein aangewezen als Natuurnetwerk Brabant (EHS)compensatiegebied.

1.5 Uitvoeringsperiode

Beoogd is om na het broedseizoen in 2016 te starten met het rooien van de bomen om plaats te maken voor de parkeervoorzieningen en verdere inrichting van het plangebied. Vooruitlopend op het rooien van beplanting, doch eveneens na het broedseizoen en een laatste broedvogelcheck, en na het wegvangen van de aanwezige amfibieën (zie ook paragraaf 4.1.1), worden de aanwezige betonnen kelders leeggepompt en af-

gevuld met zand. Er worden geen funderingen uitgegraven, om zodoende versterking van mogelijke archeologische waarden in de ondergrond te voorkomen.

2 Methode

Allereerst zal de werkwijze voor het amfibieën-, vogel- en reptielenonderzoek besproken worden ([paragraaf 2.1](#)). In [paragraaf 2.2](#) is een overzicht gegeven van het doel van de verschillende veldbezoeken, de onderzoeksdata en de bijbehorende weersomstandigheden.

2.1 Werkwijze

2.1.1 Onderzoek amfibieën

Conform de geldende inventarisatieprotocollen (Groeneveld *et al.*, 2011) is in de aanwezige waterpartijen binnen het plangebied onderzoek uitgevoerd.

Een methode om amfibieën te kunnen vinden is het bemonsteren van het water met een schepnet. Alle amfibiesoorten en hun larven kunnen op deze manier worden gevonden. In de avonduren is gebruik gemaakt van een sterke zaklamp om de amfibieën op te sporen en is eveneens geluisterd naar roepende amfibieën. Ook is gebruik gemaakt van amfibiefuiken in twee waterbassins in het plangebied (zie Figuur 2).

De meeste veldbezoeken betroffen bezoeken die overdag plaatsvonden. Op 19 mei 2016 is een avond/nacht bezoek uitgevoerd.

2.1.2 Onderzoek reptielen

Het onderzoek naar reptielen (verwacht werd de levendbarende hagedis) is uitgevoerd door te zoeken naar volwassen dieren in het plangebied. Dat wil zeggen zoeken tijdens gunstige omstandigheden zonnig droog weer in de ochtend voor 12:00 uur. Daarnaast zijn er plaatjes uitgelegd op plaatsen waar de levendbarende hagedis te verwachten was. De plaatsen zijn met gele stippen aangegeven in Figuur 3.

Ook is bij elk veldbezoek gekeken onder keerbare stukken plastic, stukken hout en onder stenen op het eventueel voorkomen van de hazelworm.

Daarnaast zijn op drie plaatsen putval-opstellingen geplaatst/ingegraven. Dit houdt in dat er een geleidingsscherm geplaatst is waarbij de uiteinden uitmonden in ingegraven gladde vangbussen. De plaatsen zijn aangegeven in Figuur 2.

2.1.3 Onderzoek jaarrond beschermd nest

In het plangebied is gezocht naar jaarrond beschermde nesten. Hiervoor is in het voorjaar meermaals het plangebied doorkruist waarbij specifiek gelet is op roofvogel activiteiten (grote nesten, geluiden, opvliegende exemplaren, veren en mestsporen).

2.2 Overzicht

In Tabel 1 is een overzicht gegeven van de inventarisatieomstandigheden. Tijdens de aangegeven data is zowel voor amfibieën, reptielen als voor vogels met een jaarrond beschermd nest de functie van het plangebied onderzocht.

Tabel 1. Overzicht tijdstip en omstandigheden veldbezoeken.

Datum	Gemiddelde temperatuur	Wind	Neerslag	Bewolking
14-4-2016	15 °C	ZZW-1	droog	50%
03-5-2016	13 °C	NNW-2	droog	40%
05-5-2016	17 °C	OZO-1	droog	onbewolkt
07-5-2016	22 °C	windstil	droog	10%
09-5-2016	20 °C	O-1	droog	10%
18-5-2016	17 °C	Z-1	droog	17%
19-5-2016	11 °C	windstil	droog	11%

Figuur 2. Uitgezette vangmethoden voor amfibieën en reptielen. Linksboven is de locaties van de amfibiekuik (blauwe stippen; foto rechtsboven), putval-opstelling (gele lijnen; foto linksonder) en plaatjes (foto rechtsonder; groene stippen) aangegeven.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het nader onderzoek uiteengezet. Allereerst komen in [paragraaf 3.1](#) de amfibieën aan bod, waarna de resultaten van het reptielonderzoek (in [paragraaf 3.2](#)) en vogels met jaarrond beschermd nest worden weergegeven ([paragraaf 3.3](#)).

3.1 Amfibieën

In het plangebied is één beschermde amfibiesoort aangetroffen: de alpenwatersalamander (Figuur 3). De alpenwatersalamander staat vermeld op Tabel 2 van de Flora- en faunawet. De soort is in alle waterbassins in het plangebied aangetroffen. Met name middels het fuikenonderzoek zijn vele exemplaren van de soort verspreid over de onderzoeksperiode aangetroffen. Het betrof in totaal circa 200 exemplaren met de meeste exemplaren in het noordoostelijke deel van het plangebied. Hier werden per (fuik)controle tussen de 30 en 56 alpenwatersalamanders aangetroffen.

Naast de alpenwatersalamander zijn twee andere (Tabel 1-)soorten aangetroffen: de bruine kikker en de bastaardkikker. Het betrof respectievelijk 11 en drie exemplaren.

Figuur 3. Enkele van de aangetroffen amfibieën in het plangebied. Boven de alpenwatersalamander en onder een bastaardkikker.

3.2 Reptielen

Er zijn tijdens de verschillende veldbezoeken geen reptielen waargenomen of aangetroffen in het plangebied. Het plangebied vormt geen essentieel onderdeel van het leefgebied van reptielen.

3.3 Vogels met jaarrond beschermd nest

In het plangebied is één nest van een soort met jaarrond nest aangetroffen: de buizerd. Tijdens al de dagbezoeken zijn de buizerds luid roepend waargenomen en ook waargenomen op de horst. Het nest en de locatie is in Figuur 4 weergegeven.

Figuur 4. Ligging buizerdnest in het plangebied (ster).

4 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de in hoofdstuk 3 uiteengezette bevindingen getoetst aan de Flora- en faunawet en wordt aangegeven of er een noodzaak is om een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aan te vragen.

Aangezien geen reptielen zijn aangetroffen (en het plangebied dus geen (essentieel) leefgebied voor deze soorten vormt), wordt hieronder niet op deze soortgroep ingegaan. De effectbeoordeling van de aangetroffen alpenwatersalamander en de buizerd komen hieronder aan bod.

4.1 Toetsing Flora- en faunawet

4.1.1 Alpenwatersalamander

Goedgekeurde Gedragscode

Tijdens het nader onderzoek is één beschermde amfibiesoort aangetroffen, namelijk de alpenwatersalamander. De alpenwatersalamander is een Tabel 2-soort van de Flora- en faunawet. Voor Tabel 2-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling mits de werkzaamheden worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EZ goedgekeurde Gedragscode. Voorbeelden van maatregelen die genoemd zijn in dergelijke gedragscodes, is het werken buiten de kwetsbare periodes van soorten (veelal de voortplantings/broedperiode en de winterrust) en het voorkómen van onnodige schade aan de soorten door middel van bijvoorbeeld het afvangen indien water-elementen gedempt worden.

Maatregelen alpenwatersalamander

In het plangebied bevindt zich geschikt voortplantingswater en landbiotoop voor de alpenwatersalamander. Door het verwijderen van de bassins met permanent water zou wellicht (zonder aanvullende maatregelen) het lokale leefgebied en populatie in aantal kunnen doen afnemen. Echter heeft dit gezien de regionale (Noord-Brabant) en landelijke verspreiding en voorkomen van de soort, geen effect op de gunstige staat van instandhouding. Ondanks dit gegeven, worden er in het kader van de zorgplicht inzake de Flora- en faunawet maatregelen uitgevoerd ten behoeve van de soort. Zo komt zowel nieuw water- als landbiotoop terug in de NNB(EHS)-compensatie in het zuidoostelijke perceel nabij/in het plangebied (NNB compensatieplan, 2016). Het leefgebied van de soort blijft lokaal gezien dus behouden. Ook worden de exemplaren van de alpenwatersalamander (alsook overige amfibieën) voordat de bassins worden gedempt, afgevangen buiten de kwetsbare periodes van de soort (globaal gezien tussen 15 juli en 1 november). De soorten worden dan overgeplaatst naar het in de omgeving dan aanwezige geschikte waterhabitat (binnen een straal van circa 100-200 meter). Afhankelijk van de aantallen kan er ook voor gekozen worden om een deel van de exemplaren in de directe omgeving vrij te zetten en een deel op enige afstand van het plangebied: in de Vlasrootvennen (circa 1,5 kilometer afstand).

Indien uit het afvangen blijkt dat beduidend minder exemplaren gevangen zijn dan tijdens het voorliggende onderzoek, dan kunnen de destijds aanwezige exemplaren inmiddels in het landbiotoop aanwezig zijn. Indien dit aannemelijk wordt geacht, wordt geadviseerd:

- voorafgaand aan het werken in het landbiotoop, de soort middels ecologische begeleiding (plaatjes onderzoek of controle van overige elementen) af te vangen. Dit dient plaats te vinden buiten de kwetsbare perioden (niet in voortplantingstijd en niet in de winterrust); de meest geschikte periode is de maanden september – oktober. Op deze manier wordt erop toegezien dat het risico op aantasting van individuen wordt verkleind.

Conclusie

Gezien de te nemen maatregelen en de te handteren werkwijze ontstaan er geen negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de alpenwatersalamander en wordt er voldaan aan de zorgplicht. Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

4.1.2 Buizerdnest

Wettelijk kader jaarrond beschermd nest

In het plangebied is één nest aanwezig van een vogel met een jaarrond beschermd nest: de buizerd. Volgens de Flora- en faunawet geldt dat er op geen enkel moment een verslechtering van de functionaliteit van een voortplantingsplaats en/of van een vaste rust- en verblijfplaats mag optreden, ook niet tijdelijk. Op basis van de soortenstandaard (RVO, 2014) moet een gebied voor de buizerd, bij een ontwikkeling, blijvend voorzien in alles wat nodig is om succesvol te kunnen voortplanten of te rusten. Dit geldt voor zowel elk individueel dier als voor alle exemplaren van de populatie ter plekke. Van aantasting van de functionaliteit van een voortplantingsplaats of een vaste rust- en verblijfplaats is sprake wanneer onvoldoende alternatieve plekken zijn voor het behouden van de vaste rust- en verblijfplaats in het leefgebied van de soort en van essentieel leefgebied.

Beoordeling

Het nest van de buizerd zal niet worden aangetast door de werkzaamheden en/of door het toekomstige gebruik in het plangebied. De nestboom en het omringende bosje van het nest blijven ten alle tijden (fysiek) behouden. De bosschage krijgt tevens een beschermde status als NNB-gebied.

Ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden in de omgeving van het nest (volgens planning: najaar 2016), kan er tijdelijk een toename aan geluid en optische verstoring plaatsvinden. Echter zijn de buizerds en de uitgevlogen jongen gedurende deze periode niet meer direct, sterk aan het nest gebonden. Tijdens de tijdelijke uitvoeringsperiode van het voornemen vindt derhalve geen verstoring plaats op (broedende) vogels of op de functionaliteit van het nest.

Het toekomstige gebruik van het plangebied als parkeervoorziening zal mogelijk (ook) zorgen voor enige toename aan verstoring; echter zal dit (ook) niet wezenlijk zijn. Dit, gezien de afscherming van het aanwezige bosje en de ligging van deze bosschage aan de zuidzijde van het plangebied (tegen het buitengebied aan).

Naast het gegeven dat het nest functioneel niet wordt aangetast, kan de soort eenvoudig uitwijken naar de omgeving. Het leefgebied van de buizerd beslaat doorgaans 100 - 400 ha. Hierbinnen zijn voldoende alternatieven aanwezig. De buizerd is een flexibele soort en is goed in staat om een nieuw nest te bouwen of een ander bestaand nest in gebruik te nemen binnen dit gebied. In de omgeving van de huidige nestplaats zijn, naast de aanwezigheid van vele vergelijkbare grote, dikke bomen die stevig genoeg zijn om het nest te kunnen dragen, ook voldoende foerageermogelijkheden aanwezig. Het buitengebied bestaat namelijk uit een afwisselend landschap met rustig gelegen bomen, bosjes en open stukken. In de open gebieden kan gejaagd worden en is naar verwachting voldoende voedsel aanwezig.

Conclusie

De functionaliteit van de nestplaats als ook de gunstige staat van instandhouding van de buizerd komt als gevolg van het voornemen niet in gevaar. Er worden geen verbodsbepalingen in het kader van de Flora- en faunawet overtreden en er hoeft geen onthefing aangevraagd te worden.

5 Conclusie

Tijdens het nader onderzoek zijn twee beschermde soorten in het plangebied van de toekomstige parkeervoorziening Koningshoeven aangetroffen: de buizerd en de alpenwatersalamander. De buizerd betreft een soort met een jaarrond beschermd nest en de alpenwatersalamander betreft een soort die vermeld staat op Tabel 2 van de Flora- en faunawet.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek in relatie tot het voornemen kan in alle redelijkheid worden gesteld dat het bestemmingsplan geen invloed zal hebben op deze (zwaar beschermde) soorten. Er zijn geen belemmeringen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet indien zorgvuldig met de aanwezige alpenwatersalamander en buizerd wordt omgegaan. Zie ook hoofdstuk 4 voor de afwegingen en de te nemen maatregelen ten behoeve van de alpenwatersalamander.

Een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

6 Bronnen

Croonen Adviseurs, 2015. Quickscan flora en fauna Bestemmingsplan NH Koningshof te Veldhoven, Gemeente Veldhoven.

Groeneveld, A., G. Smit & E. Goverse, 2011. Handleiding voor het Monitoren van Amfibieën in Nederland. RAVON Werkgroep Monitoring, Amsterdam.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Buizerd *buteo buteo*.

